

ส่วนที่ ๕

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการที่หน่วยต้นสังกัดสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงฯ เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ เพราะเหตุใด มีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกต ให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ เพื่อให้การบริหารจัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพใช้วงจรการบริหารงานเชิงระบบหรือวงจรเดมมิง (PDCA) เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

๑. วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุดการวางระบบที่ดีจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึก การทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเอง และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบย่อยหลายๆ ระบบย่อยเป็นคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งหมด

- ๑.๑ แต่งตั้งบุคลากรติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๑.๒ ชี้แจงแนวการดำเนินงานวัตถุประสงค์ขอบข่ายสาระสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา
- ๑.๓ จัดทำปฏิทินการติดตามคุณภาพการศึกษา
- ๑.๔ ทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๑.๕ สรุปและกำหนดกรอบ/ประเด็นสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๑.๖ สร้างแบบเครื่องมือ แบบบันทึกในการติดตามคุณภาพการศึกษา

๒. ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ การปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายตามกระบวนการ วิธีการที่กำหนดและต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพควรใช้แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

- ๒.๑ กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นรายกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา
- ๒.๒ สร้างความตระหนัก ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- ๒.๓ วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการเป็น ระยะๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติ โดยกำหนดเรื่องและปฏิทินปฏิบัติการ

- ๒.๔ ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้น
- ๒.๕ เป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองตามปฏิทินปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน
- ๒.๖ ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย
- ๒.๗ คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบ รวบรวม ข้อมูล ร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

๓. รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบ/ประเมินตนเอง ร่วมกันหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงาน มีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สารสำคัญของกรรายงาน ประกอบด้วย

- ๓.๑ ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๓.๒ ขอบเขตและวัตถุประสงค์
- ๓.๓ วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๓.๔ กิจกรรมที่ทำสำเร็จเป็นที่น่าพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง
- ๓.๕ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๔. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำผลการประเมินมาพัฒนา ประกอบด้วย

- ๔.๑ ระบุกิจกรรมที่ทำสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง
- ๔.๒ จัดทำ บันทึกข้อเสนอแนะ
- ๔.๓ กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา
- ๔.๔ ตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๕. การบริหารจัดการสถานศึกษา ได้เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการให้ความอิสระแก่บุคลากรทุกระดับและทุกฝ่ายบริหารงานตามวงจรการทำงานแบบ PDCA คือ (Plan Do Check Act) และการบริหารงานแบบ SBM (School Bass Management) ทุกกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินงานจะมีการกำกับติดตามประเมินการทำงานเป็นระยะ จุดเริ่มต้นสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารงานคือการสร้างความตระหนักและสำนึกที่ดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาแก่บุคลากรผู้ร่วมงานทุกคนทุกฝ่ายในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา นอกจากเน้นนักเรียนเป็นสำคัญแล้ว สถานศึกษายังได้นำเอาทักษะชีวิตและการสอนแบบพุทธวิธีมาประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนา และส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรและนักเรียนตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ฉบับนี้

๖. การติดตามประเมินผลสถานศึกษา จัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ/งาน/กิจกรรม ของแต่ละฝ่ายแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่สำคัญ ดังนี้

- **แบบเป็นทางการ** มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายติดตามประเมินผลและสรุปรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของโครงการ/งาน/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา
- **แบบไม่เป็นทางการ** โดยถือว่าการติดตามและประเมินผลเป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูบุคลากรทุกรูป/คน ทุกกลุ่มงานบริหารตามกรอบภาระงานที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ สถานศึกษายังมีการติดตามประเมินผลและการสรุปรายงานโครงการ/งาน/กิจกรรม ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนอกจากสรุปรูปเล่มเป็นผลงานของตนเองแล้ว ยังต้องนำมาเสนอรายงานปัญหา อุปสรรคผลการดำเนินงานในแต่ละสัปดาห์และที่ประชุมครูบุคลากรของสถานศึกษาเป็นประจำทุกเดือนโดย

- การกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 - การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา
 - การรายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา
 - การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด
-